

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Novosada a soudkyně Mgr. Kateřiny Sedlákové a JUDr. Ludmily Petrákové ve věci

žalobkyně: **M. B.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Jindřichem Rajchlem
sídlem Povltavská 829/36a, 171 00 Praha 7

proti
žalované: **Seznam Zprávy, a.s.**, IČO 13974475
sídlem Radlická 3294/10, 150 00 Praha 5

o ochranu osobnosti

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 4. července 2024,
č. j. 10 C 132/2024-34,

takto:

- Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.
- Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 600 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. **Žalobkyně** se podanou žalobou domáhá uložení povinnosti žalované odstranit své osobní údaje (jméno, příjmení a podobiznu) z internetového článku zveřejněného žalovanou na adrese xxx xxx, uveřejnit omluvu v navrženém znění a zaplatit žalobkyni na náhradě nemajetkové újmy částku 1 000 000 Kč. V podrobnostech jsou tvrzení a argumenty žalobkyně předestřeny v bodě 1 odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně.
2. **Žalovaná** s žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí na základě tvrzení a argumentů uvedených v bodě 3 odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně.
3. **Soud prvního stupně** rozsudkem uvedeným v záhlaví žalobu v celém rozsahu zamítl (výrok I, II a III) a uložil žalobkyni nahradit náklady řízení žalované ve výši 300 Kč (výrok III). Takto rozhodl soud prvního stupně na základě skutkových zjištění a právní argumentace, které jsou uvedeny v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně a které není třeba v zájmu stručnosti opakovat.
4. **Žalobkyně** napadla rozsudek soudu prvního stupně včasným a přípustným **odvoláním**. Nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že je osobou veřejného zájmu, jež musí snést v souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu vyšší míru veřejné kritiky než jiní občané. Jako učitelka na základní škole jí není a být nemůže. Dále soud prvního stupně směšuje dvě odlišné právní kategorie, a to osobu veřejného zájmu a věc veřejného zájmu. Žalobkyně uznává, že o věc veřejného zájmu se v daném případě jednat může, nesouhlasí ale se závěrem, že ona sama byla v době před publikací předmětného článku žalovanou osobou veřejného zájmu. Až do jeho zveřejnění byla veřejnosti zcela neznámou osobou. Dále nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že všechny její výroky řečené v rámci výuky byly dezinformacemi či zjevnými nepravdami. Celou pasáž rozsudku soudu prvního stupně zabývající se pravdivostí či nepravdivostí jejich výroků považuje ve vztahu k předmětu řízení za zcela nepodstatnou, neboť pro rozhodnutí o tom, zda došlo, či nedošlo k neoprávněnému zásahu do jejich osobnostních práv, je tato skutečnost nepodstatná. Klíčovou otázkou předmětného sporu je posouzení přiměřenosti použití podobizny a obrazového a zvukového záznamu žalobkyně v předmětném článku žalované. Proto je nutné toto použití podrobit testu proporcionality, tedy zda se ze strany žalované jednalo o přiměřený výkon zpravodajské licence v míře nezbytně nutné pro naplnění účelu výjimky z použití podobizny a obrazových a zvukových záznamů fyzické osoby bez jejího souhlasu. Rovněž je nutné posoudit, zda by účel výkonu zpravodajství byl naplněn i bez použití podobizny žalobkyně či nikoliv. Žalobkyně je přesvědčená, že jednání žalované v tomto testu proporcionality neobstojí, neboť pro naplnění účelu zpravodajství o věci veřejného zájmu by plně postačovalo, pokud by předmětný článek podobiznu žalobkyně neobsahoval a pokud by namísto jejího celého jména byly uvedeny pouze její iniciály. Použití podobizny žalobkyně zpravodajskou hodnotu předmětného článku nijak nezvýšilo, pouze způsobilo zásadní zásah do práv žalobkyně, jenž vyústil v hrubé negativní reakce ze strany jejího okolí a zejména ve faktickou nemožnost nalézt si pracovní uplatnění ve svém profesním oboru. Právě zveřejnění její podobizny ze strany žalované způsobilo ztrátu možnosti pracovního a společenského uplatnění. Jedná se tak o typickou ukázkou praxe médií nazvanou „naming and shaming“, jejíž cílem není informovat o dění ve společnosti, nýbrž fakticky zlikvidovat reputaci dané osoby. Zpravodajská licence tak nebyla ze strany žalované uplatněna přiměřeným způsobem. Ohledně zveřejnění tajně pořízeného zvukového záznamu žalobkyně poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, č. j. 3 As 118/2015-34, jenž přiznal právo na ochranu osobních údajů i zjevnému pachateli trestného činu. Zvukový záznam žalobkyně tak byl zjevně zveřejněn v rozporu s právem žalobkyně na ochranu její osobnosti, a v předmětném článku byl tedy použit neoprávněně. Tento zásah způsobil žalobkyni i značnou finanční újmu, neboť ta není schopna nalézt jakékoli zaměstnání adekvátní jejímu vzdělání, a tudíž zůstává bez pravidelného příjmu. Právě s ohledem na vysokou intenzitu zásahu do jejich osobnostních práv požaduje žalobkyně relutární satisfakci odpovídající míře zásahu do jejího života. Navrhuje proto, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že se její žalobě vyhovuje v celém rozsahu.

5. K odvolání žalobkyně se **žalovaná** vyjádřila tak, že postavení žalobkyně, téma samotné a způsob její komunikace směrem k jejím žákům zachycený na předmětné nahrávce představují okolnosti, které žalobkyni staví do pozice ad hoc osoby veřejného zájmu. Tyto okolnosti odůvodňovaly zveřejnění článku v podobě, která je předmětem tohoto sporu. Rozsudek Nejvyššího správního soudu, na který žalobkyně odkazuje, je pro tento spor nepřiléhavý, jelikož proti sobě staví jiná kolidující ústavní práva (právo na majetek a právo na soukromí), než která jsou předmětem sporu (právo na informace a právo na ochranu osobnosti). Žalovaná je přesvědčena o tom, že předmětný článek neobsahuje žádná nepravdivá skutková tvrzení, ani excesivní hodnotící soudy směřující vůči žalobkyni, které by zakládaly odpovědnost žalované za případný zásah do osobnostních práv žalobkyně. Dále je přesvědčena o tom, že zveřejnění osobních údajů žalobkyně bylo legitimní, přiměřené a v souladu s právními předpisy, a to z důvodu silného veřejného zájmu (daného jak samotným válečným konfliktem na Ukrajině, tak šířením dezinformací o něm ve společnosti) a statusu a postavení žalované (která na nahrávce obsažené v předmětném článku nevystupuje jako soukromá osoba, ale jako učitelka placená z veřejných peněz, jejíž základní povinností je žáky vychovávat, vzdělávat a kultivovat). Žalobkyně se na jednu stranu vůči své osobě dovolává svobody slova a práva na názor, pokud si však třetí osoby dovolí vyslovit negativní názor na její způsob výuky a práci se zdroji, pak jejich právo na svobodu slova a názor odmítá a staví se do role poškozené. Žalovaná před zveřejněním předmětného článku žádala žalobkyni o vyjádření a osobní rozhovor, což žalobkyně odmítla. Následně zaslala e-mailové vyjádření, jehož základní myšlenka byla v předmětném článku uvedena. Pokud s žalobkyní její zaměstnavatel ukončil pracovní poměr, pak nikoli z důvodu zveřejnění předmětného článku, ale proto, jakým způsobem vedla výuku a jaké informace předkládala žákům osmé třídy základní školy. Pokud žalobkyně v rámci svého odvolání uvádí, že pravdivost či nepravdivost jejích výroků je ve vztahu k předmětu řízení nepodstatná, pak žalovaná s tímto nesouhlasí a odkazuje na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. II. ÚS 2051/14, ze kterých vyplývá, že postavení kritizované osoby a charakter konkrétních informací jsou pro tento spor zásadní. Žalovaná proto navrhuje, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a přiznal jí náhradu nákladů odvolacího řízení.
6. V průběhu jednání před odvolacím soudem konaného dne 14. 11. 2024 **žalovaná** upřesnila, že podobizna žalobkyně v předmětném článku, resp. reportáži, byla použita tehdy, když byla žalobkyně citována. Fotografie žalobkyně byla užita v rámci standardního postupu, kdy se při citaci respondenta užije i jeho podobizna.
7. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které vydání rozsudku předcházelo (§ 212, § 212a a § 214 odst. 1 o. s. ř.), a shledal, že odvolání žalobkyně není důvodné.
8. Soud prvního stupně správně citoval v napadeném rozsudku normy objektivního práva (které proto již soud odvolací znovu neopakuje), učinil správný závěr o skutkovém stavu a věc správně posoudil též po stránce právní. Na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně odvolací soud odkazuje a k odvolacím námitkám dodává takto:
- a) Věc, o níž bylo v předmětném článku referováno, je jednoznačně věcí významného veřejného zájmu. Popisuje, jaké hrubé dezinformace nebo přímo lži o záležitostech zásadního významu (válka na Ukrajině a zpravodajství o ní) podávala žalobkyně jako učitelka na základní škole žákům v průběhu výuky. Tvrdila jim například, že v Kyjevě se nic neděje, a na argumentaci žáků, že viděli ve zprávách, že Kyjev hoří, jim oponovala, že jde o (nepravdivé) zprávy České televize, která je vázána na miliardáře Sorose. Veřejnost samozřejmě zajímá a je pro ni významné (neboť jde o vzdělávání dětí), jaké informace děti ve škole dostávají od svých učitelů.
 - b) Nejvyšší soud již ve svém rozsudku ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2563/2009, ve věci týkající se středoškolské učitelky uzavřel takto: *Je nepochybné, že povolání pedagoga je spojeno s jeho veřejným působením, byť – např. oproti politikům – do značné míry limitovaným. Jistě je též pravdou, že na tyto pracovníky jsou kladeny též zvýšené odborné a morální nároky, takže v tomto smyslu podléhají kontrole veřejnosti, a to zejména té, která se s jejich prací setkává. Naproti tomu je však třeba zdůraznit*

meze takového posuzování, které je nutno stanovit jako přísnější oproti veřejně obecně činným a známým osobnostem (tj. politikům, umělcům apod). Lze mít za to, že až na výjimky bude nezbytné respektovat soukromí takové osoby v souladu s požadavkem obsaženým v čl. 7 Listiny základních práv a svobod, zejména jde-li o privátní vztahy v rodině. Z tohoto závěru plyne pro nyní projednávanou věc (s ohledem na kontext věci řešené Nejvyšším soudem, kdy byly zveřejněny podrobnosti ze soukromého rodinného života učitelky vzešlé najevo v průběhu hlavního líčení), že žalobkyně musí strpět zájem veřejnosti a informování veřejnosti o průběhu výuky, o tom, co při ní žalobkyně dětem sdělovala. Tyto informace se vůbec netýkají soukromého života žalobkyně a jsou věcí veřejného zájmu, jak shora řečeno. Pedagogové nepůsobí, pokud jde o obsah výuky, kterou poskytují, jako osoby soukromé.

- c) Jestliže tedy žalovaná informovala o věci veřejného zájmu, a to navíc o věci obzvlášť významné, svědčilo jí právo na poskytování informací zaručené mezinárodním i vnitrostátním právem. Takto též žalobkyni svědčila zákonná licence dle § 89 o. z., v jejímž rámci použila v předmětném článku podobizny žalobkyně. Tyto nejsou nijak ponižující, zesměšňující či jinak nepřiměřené obsahu článku, což ostatně nebylo ani žalobkyní tvrzeno (vadilo jí samotné užití podobizny, nikoli to, jaká konkrétní podobizna byla v článku použita). Celý článek se týkal žalobkyně a jejího veřejného působení (jako pedagožky při výuce), žalovaná zveřejnila také vyjádření žalobkyně. Proto užití neutrální podobizny žalobkyně je přiměřeným užitím pro zpravodajství v souladu s oprávněnými zájmy žalobkyně (§ 90 o. z.).
- d) Sdělení jména a příjmení žalobkyně v předmětném článku není neoprávněným zásahem do osobnostních práv ze stejných důvodů. Žalovaná informovala o věci veřejného zájmu, jméno a příjmení žalobkyně nebylo zkomoleno či jinak zveřejněno nepřiměřeným způsobem, samotné zveřejnění neodporuje žádné normě ani pravidlům pro zpravodajství dovozeným soudní praxí. Žalobkyně se domnívá, že ji poškodilo právě to, že žalovaná v předmětném článku zveřejnila její totožnost. Tím ovšem zaměňuje příčiny - pravou příčinou poškození žalobkyně (jí popisované následky, jako je ztráta zaměstnání a obtíž při získání jiného, negativní reakce veřejnosti apod.) je její působení při výuce.
- e) Zvukový záznam hlasu žalobkyně byl pořízen žáky ve třídě při výuce oprávněně (§ 88 odst. 1 o. z.) k ochraně jejich právem chráněných zájmů (aby jejich výuka poskytovaná učiteli byla řádná, prostá dezinformací nebo lží vůbec a tím spíše o záležitostech světového významu). Vzhledem k tomu, že již od samého počátku šlo zjevně o věc významného veřejného zájmu a zároveň zájmu veřejnosti být o ní informována, svědčila i samotným žákům pro pořízení zvukového záznamu hlasu žalobkyně také zpravodajská licence § 89 o. z., neboť oni sami mohli o věci veřejnost informovat přímo např. cestou různých sociálních sítí, anebo prostřednictvím sdělovacích prostředků, jako je zpravodajský server provozovaný žalovanou.

9. Ve světle všeho uvedeného odvolací soud postupem podle § 219 o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně včetně výroku o nákladech řízení potvrdil jako věcně správný.

10. I v odvolacím řízení zcela úspěšně žalované náleží podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. plná náhrada nákladů řízení. Náklady odvolacího řízení na straně žalované sestávají z paušální náhrady hotových výdajů 300 Kč za každý úkon dle § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s ust. § 1 a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. v celkové výši 600 Kč za 2 úkony, konkrétně za 1) písemné vyjádření k odvolání ze dne 1. 10. 2024 a 2) účast na jednání před odvolacím soudem dne 14. 11. 2024. Odvolací soud tedy žalované v souladu s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. přiznal na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 600 Kč.

11. Třídenní lhůtu k zaplacení odvolací soud stanovil podle § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 211 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je** v rozsahu výroku o věci samé **dovolání přípustné** k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti výroku o nákladech řízení **dovolání přípustné není**.

Praha 14. listopadu 2024

JUDr. Tomáš Novosad v. r.
předseda senátu